

**BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2018. DECEMBER 8.)**

3. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismerttetnetek, legfeljebb 5 percben. Ezt követően kell további 4 percben bemutatnotok a szabadon választott produkciótokat.

1. feladat (2 pont):

A felsorolt hat szóból öt rokon értelmű, illetve hasonló jelentésű.

ácsingózik, áhít, csügged, eped, óhajt, sóvárog

- a) Melyik a kakukktojás?
- b) Mit jelent ez a (többi közül kilógó) szó?

2. feladat (5 pont):

- a) Állítsátok helyre a verset, azaz illesszétek be a felsorolt szavakat a megfelelő helyekre!

alatt, aztán, csinált, egy, egyedül, minden

Pinczési Judit: A fecske dala

*Nem voltam fecske,
jött egész seregecske.
Mégis sóhajom
hó maradt.
Míg egy szép napon
a Nap nyarat.*

- b) Melyik jól ismert közmondásra lehet ráismerni a versből?
- c) Mit jelent ez a közmondás? Milyen helyzetben szoktuk mondani?
- d) Mi a különbség a versben szereplő *nap* és *Nap* szavak között, melyik mit jelent, és mi az összefüggés köztük?
- e) Állítsátok betűrendbe a verssorok utolsó szavait! (*fecske, seregecske, sóhajom, maradt, napon, nyarat*)

**BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2018. DECEMBER 8.)**

4. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismerttetnetek, legfeljebb 5 percen. Ezt követően kell további 4 percen bemutatnotok a szabadon választott produkciótokat.

1. feladat (2 pont):

A felsorolt hat szóból öt rokon értelmű, illetve hasonló jelentésű.

ácsingózik, áhít, ámít, eped, óhajt, sóvárog

- a) Melyik a kakukktojás?
- b) Mit jelent ez a (többi közül kilógó) szó?

2. feladat (5 pont):

- a) Állítsátok helyre a verset, azaz illesszétek be a felsorolt szavakat a megfelelő helyekre!

alatt, aztán, csinált, egy, egyedül, minden

Pinczési Judit: A fecske dala

*Nem voltam fecske,
jött egész seregecske.
Mégis sóhajom
hó maradt.
Míg egy szép napon
a Nap nyarat.*

- b) Melyik jól ismert közmondásra lehet ráismerni a versből?
- c) Mit jelent ez a közmondás? Milyen helyzetben szoktuk mondani?
- d) Mi a különbség a versben szereplő *nap* és *Nap* szavak között, melyik mit jelent, és mi az összefüggés köztük?
- e) Keressétek ki a versből a főneveket! Vegyétek figyelembe a vers címét is!

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2018. DECEMBER 8.)

5. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismerttetnetek, legfeljebb 5 percben. Ezt követően kell további 4 percben bemutatnotok a szabadon választott produkciótokat.

1. feladat (2 pont):

A felsorolt 7 szóból 6 rokon értelmű, illetve hasonló jelentésű.

cselleng, kódorog, kóricál, lappang, lődörög, ődöng, őgyeleg

- a) Melyik a kakukktojás?
- b) Mit jelent ez a (többi közül kilógó) szó?

2. feladat (5 pont):

- a) Állítsátok helyre a verset, azaz illesszétek be a felsorolt szavakat a megfelelő helyekre!

holnap, száguldok, De, sugár, kezdek, Ezer, folyó

Áprily Lajos: A februári hó dalol

*Fehér testem fagyban feszül,
hajnal körül jegesre hűl.
A róka-talp, a nyúl-köröm
megcsúszik sima bőrömon.*

*..... dermedt testem érzi már,
hogyszer eljön egy
..... sugár jön, millió,
s dalolni én, a hó!*

*Ma még erecskét csörgetek,
de rönköt görgetek.
A vízmosáson, szirtközön
lerontok, mint zúgó özön.*

*Reszkess, te part, hökkenj, te gát,
..... már a síkon át.
Tengerré nő, patak,
s a vészharangok konganak!*

- b) Hogyan kell érteni azt, hogy a hó „dalol”?
- c) Milyen természeti jelenséget ír le a vers második fele?
- d) Keressetek egy-egy példát a toldalékok 3 fajtájára az első versszakból!
- e) Keressetek két példát az utolsó versszakban olyan szóra, amely más-más szöveggörnyezetben két különböző szófajú is lehet. Melyek ezek a szavak, és milyen szófajokba sorolhatók?

**BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2018. DECEMBER 8.)**

6. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismerttetnetek, legfeljebb 5 percen. Ezt követően kell további 4 percen bemutatnotok a szabadon választott produkciótokat.

1. feladat (2 pont):

A felsorolt 7 szóból 6 rokon értelmű, illetve hasonló jelentésű.

cselleng, kódorog, kóricál, lappang, lődörög, ődöng, őgyeleg

- a) Melyik a kakukktojás?
- b) Mit jelent ez a (többi közül kilógó) szó?

2. feladat (5 pont):

- a) Állítsátok helyre a verset, azaz illesszétek be a felsorolt szavakat a megfelelő helyekre!

ont, leng, vén, szent, zizzenő, virágos

Kosztolányi Dezső: Kiskőrösön

*Itt élt, dalolt a nagy, a, a dalnok.
Állj meg hamar, te prüszkölő vasút.
Bús áhítatban a göröngyre hajlok,
s tisztelve oldozom meg a sarút.*

*A rét szőnyegje lábától,
még illatot lépte szerteszét,
versen merengve tán e akáchoz
hajtott a halvány és finom fejét.*

*A aranykalászu róna
zúgó morajjal álmodik ma róla,
ki máshol alszik, - isten tudja, hol.*

*Nyár van. Fejem a hőtől zakatol,
a nap dobálja perzselő nyilát,
s távolba egy kósza délibáb.*

- b) Melyik híres költőnkre utal a vers?
- c) Mely szavak térnek el a helyesírástól?
- d) Mire utal, hogy: „*máshol alszik, - isten tudja, hol*”?
- e) Mit jelent a „*kósza*” kifejezés?

**BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2018. DECEMBER 8.)**

7. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismerttetnetek, legfeljebb 5 percen. Ezt követően kell további 4 percen bemutatnotok a szabadon választott produkciótokat.

1. feladat (2 pont):

A felsorolt 7 szóból 6 rokon értelmű, illetve hasonló jelentésű.

ólálkodik, oldalog, settenkedik, somfordál, somolyog, sompolyog, sunnyog

- a) Melyik a kakukktojás?
- b) Mit jelent ez a (többi közül kilógó) szó?

2. feladat (5 pont):

- a) Állítsátok helyre a verset, azaz illesszétek be a felsorolt szavakat a megfelelő helyekre!

lobog, szelíd, melegít, tenger, mosolyogva, Bizakodva, borús

Juhász Gyula: Ének Arany Jánosról (részlet)

*Mint ha pásztortűz ég őszi éjszakákon,
Arany János lelke úgy e tájon,
Úgy fénye,
Magyarok, e tűznél, mely és áldott,
..... nézzük e síri világot,
Virrasztva, remélve.*

*Messziről lobogva pusztaságon
Átragyog Arany ma e homályon
És jövőnkbe csillan:
A magyar jövőbe, mely, mint Betlehemben
Az isteni gyermek, rebben
Mai álmainkban.*

- b) Arany János melyik művét idézi meg a vers, és hogy hangzik a megidézett mű első négy sora?
- c) Ki az isteni gyermek?
- d) Milyen szófajúak a következő szavak? *mint, síri, remélve*
- e) Keressetek az idézet első sorában egy-egy példát képzőre, jelre és ragra!

**BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2018. DECEMBER 8.)**

8. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismerttetnetek, legfeljebb 5 percen. Ezt követően kell további 4 percen bemutatnotok a szabadon választott produkciótokat.

1. feladat (2 pont):

A felsorolt 8 szóból 7 rokon értelmű, illetve hasonló jelentésű.

azonmód, íziben, legott, menten, nyomban, okvetlen, rögvest, sebtiben

- a) Melyik a kakukktojás?
- b) Mit jelent ez a (többi közül kilógó) szó?

2. feladat (5 pont):

a) Állítsátok helyre a verset, azaz illesszétek be a felsorolt szavakat a megfelelő helyekre!

engedett, Örökké, alkudott, ekképpen, szabadságra, mindig, egész

Takács Gyula: Mit apám tanított (részlet)

*Nevelt vagy tízezer fiút,
és tiszta lánggal.
..... ellenzéki volt.
Nem meg a királlyal.*

*Nem a negyvennyolcból.
Tízezret nevelt.
Szava kiszállt az iskolából.
Falun, pusztán életre kelt.*

*S lett tízezer édes fia
- így szólított, ez volt szava -,
kit mind a
oktatott tüzes akarata.*

*Így ötven év alatt maga
verbuvált hadat.
Foktól-Fokig ez harsogott
toborzó zászlói alatt.*

- b) Mi volt a költő apjának a foglalkozása, és mi volt a szavajárása?
- c) Milyen közmondás van a versben, és mit jelent? Milyen helyzetben használjuk?
- d) Mit jelent a *verbuvál* ige?
- e) Milyen mássalhangzótorvény érvényesül a vers *királlyal* és *szabadságra* szavaiban?